Alexandru Dragomir (VIII)

(*Interviu din 15 iunie 2000, refăcut de Isabela Vasiliu-Scraba după cenzurarea lui în «Observatorul Cultural», nr. 275/2005, şi însoţit pe alocuri de comentarii*)

„Noica nu a avut influenţă faţă de Liiceanu, Pleşu etc.”



F. A.: Eu am avut norocul să-l prind în viaţă pe Arşavir Acterian. L-am mai întâlnit şi pe Lucian Boz. Dar alţii nu.

A. D.: Boz? Nu ştiu cine este!

F. A.: Era prieten cu Arşavir, cu Eliade. În rest... mai sunt doar câţiva: dl Alexandru Paleologu, dumneavoastră... Mai e şi dl Barbu Brezianu.

A. D.: Mai trăieşte?

F. A.: Are 90 de ani. L-am văzut acum câteva luni.

A. D.: Dar el este istoric de artă.

F. A.: Da! Mai e şi dl Mihai Şora..

A. D.: Cel care se ţine cel mai bine! Paleologu... Mihai...toţi octogenari!

F. A.: Da! Şi tineretul nu-i frecventează, din păcate. N-au cum să ajungă la ei.

A. D.: Cum aşa?

F. A.: Adică se face şi un trafic imens cu cărţile lor, cu numerele lor de telefon şi cu adresele lor. Cine vrea să se ducă [să-i viziteze] le cumpără numărul de telefon. Şi cu dumneavoastră se întâmplă la fel.

A. D.: Să mă crezi că eu nu am nici o vină!

F. A.: Ştiu că nu aveţi nici o vină. Poate singura vină pe care o aveţi este că nu aţi ieşit ceva mai în faţă.

A. D.: Asta nu e o vină, este o decizie a mea!

F. A.: Da, dar, dacă o făceaţi, mai aveam şi noi, tinerii, o şansă în plus, mai aveam pe cine asculta, mai aveam ce învăţa.

A. D.: Se poate! Dar cămaşa e mai aproape decât surtucul. Adică am scuza că persoana mea şi ceea ce se întâmplă cu persoana mea era mai important decât a mă juca de-a marele dascăl.

F. A.: Ştiţi foarte bine că nu era vorba de o joacă.

A. D.: Nu mă joc deloc de-a dascălul ! Nu sunt un dascăl! Nu am nici aplicaţia, n-am nici talentul.

F. A.: Dar tinerii caută în continuare să afle... să citească...

A. D.: Cred că n-au încotro. Şi eu, în locul lor, tot aşa aş face.

F. A.: Păi da, în locul lor **nu ştiu dacă dumneavoastră v-ar conveni dacă aţi da sute de mii de lei (vechi) pe ceva care nu există: pe *un volum de Alexandru Dragomir* şi apoi aţi auzi, din gura autorului, că el nu a scris nimic.**

A. D.: La asta nu pot răspunde decât cu nemţescul: Unglaublich! Incredibil! Ce-mi spui mă stupefiază!

{Această parte a interviului a fost masiv cenzurată de «Observatorul Cultural». Fiindcă din ea iese la iveală dezaprobarea lui Alexandru Dragomir faţă de îndeletnicirea unor autori comunişti care preferă să paraziteze pe gândirea altuia, deformând-o spre a o aduce la nivelul lor, în loc să-şi scrie propriile opere filozofice. Se ştie graba cu care a fost plătită traducerea în franceză a volumului *Crase banalităţi metafizice* cuprinzând prelegeri ale lui Alexandru Dragomir modificate să nu se mai ştie unde a vorbit Dragomir şi unde a intervenit Liiceanu care după ani de zile a indicat cele câteva pagini adăugate de el.

Din această parte a discuţiei reiese şi minciuna lui Virgil Ciomoş, care consemnase că scrierile [contrafăcute] ale lui Alexandru Dragomir circulând prin 1994-1995 de câtva timp în micul cerc al aşa-zişilor prieteni ai filozofului Dragomir ar fi fost «textes autographes» (v. „Studia Phaenomenologica”, 3-4/2004, p.82). Or, Alexandru Dragomir a revendicat doar textul din 1946 despre oglindire (comentat de Mircea Vulcănescu) pe care îl concepuse în vederea publicării. Pluralul folosit de Ciomoş indică minciuna: Tot ce circula între cei care-l vizitaseră, şi tot ce era dat spre vânzare la anticari, era rezultatul unei îndeletniciri reprobabile, desemnată de Alexandru Dragomir drept «escrocherie». La data când scriam cartea despre Alexandru Dragomir (v. Isabela Vasiliu Scraba, *Propedeutică la eternitate. Alexandru Dragomir în singurătatea gândului*, Ed. Star Tipp, Slobozia, 2004) nu cunoşteam această părere a filozofului Alexandru Dragomir despre textele contrafăcute şi comercializate pe care, fără să fi fost întrebat, era trecut drept autor. Dar, citind volumul *Crase banalităţi metafizice* lansat de G. Liiceanu la Bookfest în 2004, am bănuit adevărul, pe care l-am şi expus în cartea mea (I.V.S.).}

Fabian Anton: V-am spus că eu cunosc persoane care de 2-3 ori au dat bani pentru numărul d-voastră de telefon şi au primit numere false. Şi au dat bani pe ele!

Alexandru Dragomir: Ei nu!

F. A.: E ca şi cum eu aş pleca de aici şi aş vinde caseta asta care e cât de cât originală. E exactă. Dar [de fapt e] ca şi cum ies de aici şi vând cu 50.000 sau cu 100.000 de lei (vechi) numărul dumneavoastră de telefon cu două cifre schimbate. Poate asta nu convine studentului la filozofie. După ce că mai sunt puţini oameni cu care se poate discuta din generaţia dumneavoastră, se face şi un trafic cu numerele de telefon şi cu «operele» [zise ale] lor. Eu am câteva numere false ale telefonului dumneavoastră până acum. Nici numărul d-lui Mihai Şora nu-l am.

A. D.: Pot să ţi-l dau eu! Cred că mie mi-ar ierta-o.

F. A.: Asta n-ar fi o problemă..

E dureros pentru tineri să afle ca tot ce circulă prin cărţi [cu numele d-voastră] nu sunt lucruri scrise de dumneavoastră. Şi o să se afle acum!

A. D.: Nefiind deloc interesat de notorietatea mea, nu am fost deloc interesat, adică nu m-au preocupat niciodată efectele nocive ale acestui refuz de notorietate.

Adică până acum nu m-am gândit niciodată că faptul că nu mă ştie lumea, că nu am scris nimic, că nu am publicat nimic, ar putea să aibă şi laturi negative. Niciodată nu m-am gândit. Mi-am spus doar că nu mă interesează, că îmi văd de treaba mea şi basta, fiind de părere că «omul nu trebuie să se vândă » [expresia este pe casetă în germană]. Da, acesta [faptul de a avea laturi negative] este riscul pe care trebuie să ţi-l asumi [dacă nu te vinzi].

F. A.: O să încerc, şi sper să mă ajutaţi şi dumneavoastră...

A. D.: Sigur că da! Cum să nu? N-am alte lucruri de făcut!

F. A.: Să dăm o formă, să refacem într-un fel toată această operă care circulă şi eu nu ştiu cât e de adevărată. Şi e păcat să dea lumea bani pe lucruri care nu sunt valabile.

Alexandru Dragomir: Da! Sigur că da! E într-un fel chiar o ESCROCHERIE!

F. A.: E o escrocherie! Nu ştiu dacă în vremea când eraţi student circulau scrieri ale lui Nae Ionescu care nu erau ale lui Nae Ionescu! Sau ale lui Mircea Vulcănescu care nu erau ale lui Mircea Vulcănescu!

A. D.: **Aşa ceva nu se întâmpla! Nu se putea întâmpla!**

F. A.: Vă mulţumesc mult pentru tot.

A. D.: Nu ai de ce, dragul meu. Domnul Fabian?

F. A.: Fabian Anton!

A. D.: Anton...

(sfârşit)

Isabela VASILIU-SCRABA

Noi proteste. *Le Journal litteraire* propunea de data asta eradicarea suprarealiştilor, scoaterea lor definitivă din societal[5].

*

A TREIA VERSIUNE A «SCANDALULUI» SUPRAREALIST o dă dadaistul Georges Ribemont-Dessaignes, în *Déjŕ jadis*, amintirile-i nemurite la editorul Julliard, pe care, vai, nu le avem în biblioteca personală. Ajung însă şi două.

Luca PIŢU

1. Există tot atîtea versiuni diferite, despre acest banchet, cîţi martori. După unii, Breton i-ar fi aruncat şerveţelul în obraz Rachildei numind-o «târfă de soldaţi».

2. În interviul ei, zice Rachilde că mesele sunt răsturnate, vesela e călcată în picioare, adversarii îşi trag pumni, iar geamurile se preschimbă în cioburi.

3. «E vorba de represalii juste, trebuie să le barăm drumul ce duce la marele public... Fiecare dintre noi va tăcea pe viitor articolele şi cărţile lor până ce or să adopte metode publicitare mai puţin ignobile. Prima sancţiune, căreia îi vor urma şi altele, de un alt gen...» Clement Vautel e şi el prezent: «Pe teroriştii ăştia din Montparnasse îi menajează critica intimidată, neputincioasă, laşă. Ah! teama de a fi tratată drept pompieristică...» Ziarelor le sunt expediate două ordine de zi, unul al Societăţii Oamenilor de Litere ce veştejeşte conduita scandaloasă a cîtorva invitaţi care au insultat o femeie de litere şi au strigat «Jos Franţa!», celalalt al Asociaţiei Scriitorilor Combatanţi ce «menesc dispreţului public pe autorii acestei manifestaţii premeditate, injurie la adresa gîndirii franceze, ultraj la toţi cei ce-au luptat şi murit pentru ea»...

4. Revistă «colaboraţionistă» în care, văleat 1943, Cioran avea să publice un portret interior, nu al Căpitanului, ci al lui Eminescu însuşi , mare căpitan al Gărzii Literare Româneşti, şi un eseu despre dor intitulat *Le Dor ou la nostalgie*. Îl dusese acolo, unde publicase deja un articol despre umorul brâncuşian, cine? Luca Bădescu/Luc Badesco, vâlceanul prof de franceză al lui Virgil Ierunca, viitor specialist într-ale simbolismului. Spre deosebire de – mincinosul, sperjurul – Sartre ori de Simone de Beauvoir, Cioran şi Badesco nu-şi vor ascunde niciodată contactele cu revista în cestiune.

5. Revenind asupra banchetului oferit lui Saint-Pol-Roux, zice *L'Action française*: «Rămâne de ştiut dacă justiţia îi va trata cum o merită pe nişte indivizi care nu sunt numai francezi de proastă calitate şi mîrlani, căci unii dintre ei aveau şi arme asupra lor şi s-au comportat ca nişte criminali de drept comun. O să ne străduim să-i reducem la tăcere.»

Bărăganul şopteşte: Dumnezeule, miluieşte-mă

Stau cu tâmpla sprijinită de malul Dunării, privesc mâlul amestecat cu nisip şi resturi de scoici, în timpul acesta respir Bărăganul cu mirosul lui de stepă aspră şi nemiloasă care râde de ameţiţii, trecătorii nepofţiţi care-i ating pământul fără să ştie că moartea este esenţa fiecărei particule de praf din teritoriul ei.

Moartea mă însoţeşte fidelă de la prima respiraţie cu miros de lichid amniotic, mă roteşte în anafoarele apelor verzi albăstrui cu solzi aurii, în coloanele de aer cu aspect de tornadă născute din senin de canicula tolănită deasupra câmpiei. Mă conduce în fiecare clipă de viaţă crăpată de gerul năprasnic, cristalizată în fulgii de nea ai reţelelor de apă, praf şi moarte. Ai auzit cum urlă vântul în Bărăgan? Hăuie ca un vuiet apocaliptic, fluieră, şuieră. Morţii îi aud glasul în urletul viscolului care smulge geamurile, le zguduie, le zgâlţâie, le face să geamă şi să ceară îndurare chiar şi pe noile termopane inventate de om. Construieşte cu furie munţi de zăpadă peste case şi fâpturi, le asfixiază sub greutatea albă a morţii.

Proză

Ecranul televizorului mă urmăreşte hipnotic prin cameră, e ora jurnalului de seară, a ştirilor de maximă importanţă pentru ţară sau pentru nimeni, din plasma aparatului plânge o doamnă, care ne povesteşte că e de fel din Banat şi că a fost deportată pe vremea comuniştilor în Bărăgan. Fac ochii cât cepele, eu m-am născut în Bărăgan, cu tâmpla înfiptă în malul schimbător al Dunării. Eu am trăit o viaţă în Bărăgan, eu sunt Bărăganul şi Dunărea, eu le iubesc. Doamna continuă să ne spună cum erau iarna zăpezi şi troiene de 5 m, care îi blocau în casă. Zâmbesc. Aşa este, sapă oamenii tuneluri prin rărunchii albi ai zăpezii, ca să se poată mişca, să poată respira. „Nu aveam nimic” strigă ea revoltată, noi oamenii locului ştim să facem multe din nimic. Şi-au facut şi ei gospodării din nimic, au supravieţuit. „E groaznic, e mai rău ca în Siberia” concluzionează doamna, care după revoluţie se întorsese în Banatul natal. Brusc, devin serioasă, o înţeleg foarte bine, nici eu nu aş putea să trăiesc în altă parte decât în Bărăgan, cu tâmpla sprijinită de Dunăre, sunt ataşată organic de locul naşterii mele, de părinţii mei trupeşti şi duhovniceşti, de canicula şi de gerul năprasnic, de Crivăţul care urlă, trânteşte şi smulge totul în cale fără îndurare, de ţânţarii care mă devorează de vie şi de milioanele de ochi ale sufletelor din mlaştinile Dunării, care mă fixează cu priviri hipnotice chiar şi atunci când starea de veghe s-a terminat, iar hotarul somnului prinde contur. Cu fiecare respiraţie Bărăganul te sufocă, te respiră moartea în fiecare clipă. Aşa a rânduit Dumnezeu locurile acestea.

„E groaznic” repeta femeia deportată în Bărăgan, râd cu hahaha şi hihihi, râd cum nimeresc. Un amic literat zice că sunt cinică când râd aşa, are dreptate omul. Vrednicului de amintire amic nu-i place nimic din ce fac eu, nu-i place ce scriu, nici ce pictez, nu-i place cum râd, sau cum respir, dar eu îi mulţumesc din toată inima pentru ura cu care mă atacă şi mă umileşte, pentru că astfel pot să rămân smerită şi să-l iubesc pe acest om ca pe un frate în Hristos. Aşadar, şi dracii, şi oamenii pot conlucra pentru mântuirea sufletului meu şi pentru zidirea lui Dumnezeu în mine.

Pe mine nu m-a deportat nimeni în Barăgan, la malul Dunării, eu stau aici pentru că mă identific structural cu locurile naşterii mele, nu pot altfel. Şi-am plâns cu tunete şi fulgere, aşa cum plouă în Bărăgan, torenţial, distructiv, am plâns pentru durerea femeii deportate, pentru durerea tuturor dezrădăcinaţilor din Banat şi de oriunde, aduşi cu forţa şi lasaţi să supravieţuiască sub cerul liber în Bărăgan.

Viorica HAGIANU